

Силабус навчальної дисципліни «Методи та моделі управління ризиками»

Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економічна кібернетика
Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 рік навчання, 1-2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Практичні – 20 год. Самостійна робота – 110 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра	Кафедра економічної кібернетики і системного аналізу, ауд. 419 (головний корпус), (057)702-06-74 (дод. 3-56), https://ek.hneu.edu.ua/
Викладач(-і)	Шабельник Тетяна Володимирівна, д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики і системного аналізу
Контактна інформація викладача(-ів)	Tanya.shabelnik17@gmail.com
Дні занять	Розклад занять: http://services.hneu.edu.ua:8081/schedule/selection.jsf
Консультації	Розклад консультацій: https://ek.hneu.edu.ua/
Мета навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Методи та моделі управління конкурентоспроможністю підприємств» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок в області аналізу, моделювання, оцінки та управління конкурентоспроможністю підприємств.	
Передумови для навчання	
Методи економіко-статистичних досліджень, Математичні методи і моделі фінансового менеджменту, Інформаційний бізнес, аналітика та хмарні технології.	
Зміст навчальної дисципліни	
Змістовий модуль 1.	
Концептуальні засади управління конкурентоспроможністю підприємств.	
Тема 1. Сутність категорії конкурентоспроможність підприємства та сучасні теорії конкуренції.	
Конкуренція: економічна сутність та еволюція поглядів. Розвиток теорії конкуренції. Конкуренція як рушійна сила ринку: функції та види. Елементи механізму конкурентної боротьби. Глобалізація як об'єктивний фактор загострення конкуренції.	
Тема 2. Державне регулювання конкуренції.	
Сутність та інструментарій державного регулювання конкуренції. Поняття недобросовісної конкуренції та монополістичних порушень. Правові засади державного регулювання економічної конкуренції. Види відповідальності за порушення антимонопольного	

законодавства.

Тема 3. Фактори які впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Управління КСП: підходи, фактори, конкурентні сили. Методи оцінювання галузевої КСП. Ключові фактори успіху (КФУ) у конкурентній боротьбі. Аналіз потенціалу ринку.

Змістовий модуль 2.

Моделювання та аналіз конкурентоспроможності підприємств.

Тема 4. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Класифікація методів оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Алгоритм оцінки конкурентоспроможності підприємства. Матричні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства. Методика BCG-аналізу. Методика SWOT-аналізу. Модель п'яти сил М. Портера. Матриця Макінсі.

Тема 5. Методи оцінки стану ринкової конкуренції.

Фактори інтенсивності конкуренції. Інтенсивна конкуренція. Показники стану ринкової конкуренції: індекс концентрації ринку, чотиричастковий показник концентрації, індекс Херфіндаля, індекс Херфінделя-Хіршмана, індекс Розенблюта, індекс Холла-Тайдмана, коефіцієнта відносної концентрації.

Тема 6. Розрахункові методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Специфічні та комплексні методи. Класифікація та характеристика комплексних методів. Критерій ефективності виробничої діяльності підприємства. Розрахунок критеріїв КСП.

Тема 7. Оцінка конкурентоспроможності продукції підприємства.

Поняття КСП продукції. Конкурентні переваги товару. Оцінка КСП продукції. Фактори конкурентоспроможності продукції в залежності від стадії життєвого циклу.

Тема 8. Формування програми та конкурентної стратегії розвитку підприємства.

Сутність і концепція розробки програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Принципи управління розробкою та реалізацією програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Процес розробки та виконання програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Розробка і реалізація конкурентної стратегії підприємства.

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

MS Office

**Сторінка курсу на платформі Moodle
(персональна навчальна
система(ПНС))**

ПНС містить: РНП, технологічну карту, конспект лекцій, завдання до лабораторних робіт, методичні рекомендації до їх виконання, завдання для самостійної підготовки, завдання для поточного контролю

<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8491#section-9>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають: поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та лабораторних занять. Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: захист індивідуальних домашніх завдань, тестування.

Під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Захист індивідуальних завдань	50
Тестування	10
Екзамен	40
Максимальна кількість балів	100

Політики навчальної дисципліни

Політика дотримання академічної доброчесності: визначена Кодексом академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця <https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/>

Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну: під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені на 50%.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті: визначена Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ХНЕУ ім. С. Кузнеця <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни <https://pns.hneu.edu.ua/course/view?id=8200>

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики і системного аналізу 29.03.2022. Протокол №9